

кредитів у світі є такі, як Citigroup Inc., J.P. Morgan, Bank of America Corp., Deutsche Bank AG, Barclays plc, BNP Paribas та багато інших. Єдине, що в залежності від регіону частка кожного банку – організатора синдикуваного кредитування може значно змінюватися. Так, в європейському регіоні лідерами з організації синдикуваного кредитування є такі банки, як Barclays plc, Citigroup Inc., J.P. Morgan, Deutsche Bank AG, HSBC. Своєю чергою в Азії рейтинг банків – лідерів організаторів синдикуваного кредитування є наступним: Mizuho, Sumitomo Mitsui Banking Corp, Mitsubishi Tokyo Financial Group Inc., Citigroup Inc., HSBC.

✓ Склад позичальників синдикуваних кредитів. Позичальників можна поділити на три сектори: суверенний сектор; корпоративний сектор; фінансовий сектор. Розподіл синдикуваних кредитів за цими секторами в останні роки є наступним: близько 70 % синдикуваних кредитів припадає на корпоративний сектор, близько 16 % – на фінансовий сектор, близько 2 % – на суверенний сектор, а решта на інші сектори. Такий значний обсяг синдикуваних кредитів спрямовується саме у корпоративний сектор у зв'язку з процесами злиття та поглинання, які потребують значних обсягів фінансування, а також реалізації проектного фінансування. Своєю чергою незначні обсяги синдикуваного кредитування суверенного сектора пояснюють тим, що уряди здійснюють значні запозичення лише у скрутні періоди і лише в тому випадку, якщо не вистачає коштів, які виділяють міжнародні фінансово-кредитні установи. Так, Уряд Чехії здійснив синдикуване запозичення у 1997 р. у обсязі 1,5 млрд. дол. США, коли виникла значна загроза девальвації національної валюти. В останні роки основними позичальниками були промислові та фінансові корпорації Північної Америки (60 %), Європи (30 %) та інших регіонів (10 %). Що ж стосується валютної структури, то безперечно превалює долар США, на який припадає більше 60 %, євро – близько 20 %, фунт стерлінгів – 8 %, інші валюти – 12 % [0, с. 29]. Варто відзначити ту тенденцію, що долар США поступово втрачає свої позиції на користь євро. Ця тенденція по-

яснюється тим, що економіка США останнім часом перебуває в стані рецесії, в той час як економіку європейських країн навіть в умовах глобальної фінансової кризи можна охарактеризувати як майже стабільну.

✓ Складна система ризиків. Справа в тому, що синдикуване кредитування безпосередньо пов'язане з такими ризиками, як політичний (ризик країни) та валютний ризик. Причому на ризик країни наражаються кредитори, в той час як валютний ризик більш значущий для позичальників. Однак в кінцевому підсумку валютний ризик може провокувати кредитний ризик і дефолтні ситуації в разі значної девальвації національних валют.

Висновки. Таким чином, еволюція ринку синдикуваного кредитування свідчить про зростання його важливості в глобалізованому світі. Розвиток синдикуваного кредитування знаходиться під впливом як внутрішніх, так і зовнішніх факторів, серед яких визначальними є кредитоспроможність позичальників та економічний розвиток їх країн, а також кон'юнктура міжнародних ринків. Не зважаючи на суттєві ризики, провідні банки – кредитори активно надають синдикувані кредити позичальникам з країн з ринками, що формуються. Це означає ще один акселераційний стрибок на цьому й так великому, як за обсягами кредитів, що надаються, так і за учасниками, ринку. Україна належить до зазначеної групи країн, а тому залучення синдикуваних кредитів може справити позитивний ефект на розвиток її економіки, однак лише за певних умов, однією з яких є умова стабільності національної валюти.

1. Fight A. Syndicated lending. – London: Elsevier Butterworth-Heinemann, 2004. – 208 p. 2. Gadanecz B. The syndicated loan market: structure, development and implications // BIS Quarterly Review. – 2004. – № 4. – p. 75 – 89. 3. Gadanecz B., Tsatsaronis K., Altunbaş Y. External support and bank behaviour in the international syndicated loan market // BIS Working Papers. – 2008. – № 265. – 38 p. 4. Godlewski C.J., Weill L. Syndicated Loans in Emerging Market // Papiers Laboratoire de Recherche en Gestion & Economie. – 2007. – № 87. – p. 1 – 27. 5. Rhodes T., Campbell M., Dawson C. Syndicated lending: practice and documentation. Fourth edition – London: Euromoney Institutional Investor plc, 2004. – 524 p. 6. Taylor A., Sansone A. The Handbook of Loan Syndications and Trading. – New York: McGraw-Hill, 2006 – 984 p.

Надійшла до редколегії 18.09.2009

I. Моторина, асп.

ДИВЕРСИФІКАЦІЯ ЯК СПОСІБ ЗНИЖЕННЯ РИЗИКУ МОЖЛИВИХ ЗБИТКІВ ВКЛАДІВ ФІЗИЧНИХ ОСІБ В УМОВАХ ФІНАНСОВОЇ КРИЗИ

У статті проаналізовано роль і місце фізичних осіб в структурі суб'єктів інвестиційної діяльності та з'ясовано значення диверсифікації як механізму мінімізації їх ризиків в умовах фінансової кризи. Розглянуто ситуацію на ринку фінансових послуг України та чинники, що впливають на процес формування портфеля активів домогосподарствами; складові інвестиційного портфелю домашнього господарства.

The role and place of the physical entities in structure of persons of investment activity and found importance of the diversification as mechanism to minimization their risk in terms of the financial crisis is analysed in the article. The situation on the market of the financial services of the Ukraine and factors, which influence the portfolio asset households upon process of the shaping is considered and it was forming investment portfolio of the household.

В яких пропорціях необхідно використовувати заощадження домогосподарствами для досягнення максимального ефекту? Оптимальне вирішення цієї проблеми важливе не тільки для самих фізичних осіб, а і для банків, інвестиційних фондів, підприємств нефінансового сектору економіки, уряду (для наповнення доходної частини бюджету) та інших учасників економічних та фінансових процесів.

З метою збільшення очікуваної доходності від розміщення заощаджень фізичних осіб доцільно використовувати диверсифікацію їх вкладів.

Диверсифікація передбачає діяльність господарюючих суб'єктів, пов'язану із зниженням загального ступеня ризику в їх діяльності. Для юридичних осіб диверси-

фікація розглядається як економічна діяльність, яка направлена на розширення номенклатури товарів і послуг та/або географічної території, для того, щоб розосередити ризик. Щодо діяльності відокремлених фізичних осіб-інвесторів, вона спрямована здебільшого на використання найрізноманітніших фінансових активів, кожен з яких має різний рівень ризику, з метою зниження загального ступеня ризику портфеля в цілому.

У публікаціях Ботте В.А., Коваленко Ю.М., Кульчицької Р.Б., Пересади А.А., Терещенко О.О., Шевченко О.Г., Урванцевої С.В. [1, 3, 4, 5] та інших науковців ставляється питання щодо необхідності більш широкого залучення заощаджень фізичних осіб в українську економіку. Вони стверджують, що заощадження населення можуть спря-

мовуватися у фінансово-кредитні організації, цінні папери, страхові та пенсійні поліси, дорогоцінні метали, іноземну валюту, нерухомість. Проте населення, яке зберігає цінності в національній та іноземній валюті, поза фінансово-кредитною системою і не вкладає їх в економіку, не бере участі в інвестиційному процесі.

Мета даного дослідження – проаналізувати роль і місце фізичних осіб в структурі суб'єктів інвестиційної діяльності та з'ясувати значення диверсифікації як механізму мінімізації їх ризиків в умовах фінансової кризи.

Розмістивши інвестиції у різних фінансових інструментах, інвестор застраховує себе від нестабільності ринку чи галузі. Аналіз взаємозв'язку фінансових активів допоможе правильно розподілити кошти, бо завдяки такому аналізу висвітлюється, якою мірою мінливість доходності окремих активів рухається в одному й тому самому напрямі, й за несприятливих умов вони одночасно завдають збитків.

Заощадження населення можна вважати інвестиційними ресурсами у тому випадку, коли фізичні особи ухвалюють рішення вкласти свої заощадження в об'єкти підприємницької діяльності або інші види діяльності з метою збільшення їх вартості. Використання заощаджень фізичних осіб може здійснюватися в різних напрямках: 1) вкладання грошей на депозит в банк(або в декілька банків); 2) купівля одного або декілька паїв в пайових інвестиційних фондах; 3) купівля акцій підприємств; 4) відкриття власного бізнесу і т.д.

Майже всі інвестиції здійснюються в умовах невизначеності та обмеженості фінансових ресурсів. Інвесторам доводиться розглядати безліч інвестиційних активів і вирішувати: що, де, як і коли купувати. Але перш ніж відповісти на ці запитання, інвестор має визначитись із цілями вкладення коштів у фінансові активи: вимога до прибутковості (return requirement) та схильність до ризику (risk tolerance). Вони відображають прийнятний для даного інвестора баланс "дохід-ризик". Для встановлення такого балансу використовують систему заходів щодо зниження ризиків, одним з яких є диверсифікація.

Диверсифікація являє собою одночасний розвиток багатьох напрямків діяльності, видів виробництва, розширення кількості об'єктів інвестування, асортименту виробів і т.д., і є одним з найбільш універсальних способів мінімізації ризику і найбільш "дешевим". Доки існує можливість розподіляти кошти по різних напрямках діяльності, результативність яких не пов'язана тісно між собою, доти існує можливість певною мірою уникати ризику.

Фізичні особи як учасники ринку можуть виступати двояко: з одного боку, як персоналізовані економічні суб'єкти, а з іншого – як приватні підприємці, що працюють за спрощеною системою оподаткування. Відповідно, для них характерні наступні методи диверсифікації ризиків:

1. Розподіл відповідальності між учасниками проекту. При розподілі робіт між учасниками проекту необхідно чітко розмежувати сфери діяльності й відповіда-

льність кожного учасника, а так само умови переходу робіт і відповідальності від одного учасника до іншого і юридично це закріпити в договорах. Не має бути етапів, операцій або робіт з розмитою або неоднозначною відповідальністю.

2. Диверсифікація видів діяльності й зон господарювання – це збільшення числа застосовуваних технологій, розширення товарного асортименту або асортименту надаваних послуг, орієнтація на різні соціальні групи споживачів, на підприємства різних регіонів і т.д.

3. Диверсифікація збуту й постачання, тобто робота одночасно на декількох ринках, коли збитки на одному можуть бути компенсовані успіхами на інших ринках, розподіл поставок між багатьма споживачами для рівномірного розподілу часток кожного контрагента. Так само ми можемо диверсифікувати закупівлю сировини й матеріалів, що припускає взаємодію з багатьма постачальниками, дозволяючи послабити залежність від них підприємства. При порушенні поставок по різних причинах підприємство безболісно зможе перейти на роботу з іншим постачальником аналогічного продукту.

4. Диверсифікація інвестицій – надання переваги реалізації декількох невеликих по вкладеннях проектів, перед реалізацією одного великого інвестиційного проекту, що вимагає задіяти всі ресурси й резерви підприємства, не залишаючи можливостей для маневру.

5. Розподіл ризику в часі (по етапах роботи) – поліпшує моніторинг і контрольованість етапів проекту й дозволяє при необхідності легко їх коректувати.

На побутовому рівні перед домогосподарствами постає необхідність вкладати свої заощадження у певний вид активу, що обумовлене бажанням отримати додатковий дохід, або принаймні зберегти їх від інфляційного обезцінювання.

Серед можливих варіантів інвестування зазвичай виділяють наступні види активів:

- ✓ банківські депозити;
- ✓ інвестиції в дорогоцінні метали (зокрема в золото);
- ✓ земельні ділянки;
- ✓ нерухомість;
- ✓ портфельні інвестиції тощо.

Найпоширеніші з них – банківські депозити, інвестиційні фонди і коштовні метали. Поріг вкладень в нерухомість, землю або акції вітчизняних або зарубіжних підприємств поки залишається досить високим – від \$50 тис. Найбільш звичний для населення спосіб зберегти кошти – покласти їх на банківський депозит. Попри те, що останніми роками відсотки на внески, які пропонують вітчизняні банки, ледве перебивають темпи зростання інфляції, гідної альтернативи таким інвестиціям багато хто не бачить.

Протягом 2009 року ситуація на ринку депозитних внесків фізичних осіб суттєво змінилась. Розмах варіації відсоткової ставки збільшився, відповідно збільшилась модальна ставка по депозитам.

Таблиця 1. Пропозиції банків по депозитним вкладам

Термін дії депозиту, міс	Розмах варіації відсоткової ставки, % річних		Модальна ставка по депозитам, % річних	
	Станом на 22.12.2008 р.	Станом на 07.10.2009 р.	Станом на 22.12.2008 р.	Станом на 07.10.2009 р.
1	3,00-22,00	3,00-22,50	4,00	20,00
3	10,00-24,50	10,00-24,00	19,00	22,00
6	10,50-24,75	10,00-24,50	18,00	23,00
12	15,00-25,50	10,00-24,00	22,00	24,00

Складено автором за даними фінансово-економічного порталу finance.ua

Примітно однак, що ряд банків практикує перегляд відсоткових ставок (у бік зниження) навіть за депозит-

ними договорами, що діють, пояснюючи свої дії "зміною кон'юнктури ринку". Тому, на етапі підписання депозит-

ного договору клієнтові слід звернути увагу на умови, за яких можливий перегляд відсоткової ставки.

Думки експертів стосовно валюти, в якій варто зберегти гроші дуже мінливі: якщо напередодні парламентських виборів-2006 фахівці рекомендували долар і євро, в першому півріччі 2008 року – національну валюту, оскільки по ній зазвичай пропонують вищі відсоткові ставки, то за умов кризи ніхто вже не ризикує давати яких-небудь більш-менш виважених однозначних прогнозів щодо валютної пріоритетності структури заощаджень. Натомість все більшої актуальності набуває інвестування в золото, тенденції до якого простежуються ще з 2006 року, оскільки гривня на той час помалу слабшала у відношенні до євро.

Депозитні внески для фізичних осіб в золоті приймаються загалом на термін 12 місяців, в деяких банках – на 6 і 18 місяців. Мінімальний внесок – грошовий еквівалент 100 грамам золота, деякі банки погоджуються і на депозит, що дорівнює вартості 50 грамів. Проте, чим менший злиток, тим він дорожчий: грам в стограмовому злитку коштуватиме більше, ніж в кілограмовому.

Відсоткові ставки за "золотим" депозитом можуть дуже відрізнятися – від одного до семи відсотків річних. По закінченні терміну дії договору відсотки можуть виплачуватися або в золотих злитках банку, або в гривневому еквіваленті (за поточним курсом НБУ або за поточним курсом банку). До того ж, якщо відсоток з валютних або гривневих депозитів найчастіше залежить від імені і популярності банку, то на ринку банківських металів подібна залежність відсутня: дрібні банки пропонують ті ж ставки, що й крупні фінансові установи.

Крім того, необхідно звернути увагу на те, що в більшості українських банків вкладник втратить на різниці в ціні купівлі-продажу металу. Розмір маржі залежить від маси металу, що купується: при продажу 100 грамів різниці складе близько 5 %, якщо продається 1 кг – 1,5 %.

Тому, якщо покласти кошти на "золотий" депозит, і крім відсотків, інвестор отримає прибуток від дорожчання самого активу. Останніми роками ціна на золото піднімалася в середньому на 35 %. Мінімальні річні темпи зростання – не нижче 20 %. Станом на 13.10.2009 ціна тройської унції золота на Лондонському ринку дорогоцінних металів встановлені для її ранкового фіксинга (AM Fixing) становила \$1064,50 і – новий історичний максимум[10].

Деколи інвесторові вигідніше не чекати закінчення терміну дії депозитного договору. Якщо, наприклад, золото перебуває на вершині своєї вартості і інвестор розуміє, що надалі воно дешевшатиме, правильніше буде розірвати договір з банком, втративши відсотки за депозитом, але вигравши при цьому в ціні самого золота. Також варто враховувати сезонні коливання ціни золота на світовому ринку: як правило, влітку золото падає в ціні порівняно з вартістю металу у весняні місяці, а восени – знову починають рости.

З іншого боку, далеко не в усіх українських банках вартість золота прив'язана до світових цін. Банки, що займаються операціями на ринку металів, умовно можна поділити на дві групи. Є крупні оператори, які продають в середньому від 50 і більше кілограмів золота за місяць. У них ціна золота безпосередньо залежить від кон'юнктури світового ринку: Лондонський фіксинг (вартість золота на Лондонській біржі коштовних металів, яка береться з розрахунку середньої ціни з фактичних постачань) плюс три відсотки, в які входять витрати на доставку, сплата мита і т.д. У підсумку банк заробляє близько одного відсотка. Інша група банків, переважно невеликі, зазвичай не мають стабільної цінової політики, скуповують золото у вкладни-

ків по заниженим цінам. В результаті маржа банку може повністю перекрити спекулятивний дохід клієнта, отриманий від інвестицій в золото.

Вкладення грошей в інвестиційні фонди з метою примноження доходів в Україні далеко не таке розповсюджене, як інвестиції в депозити і банківські метали. Хоча прибутковість фондів може складати від 20 % до 100 % річних залежно від рівня ризику. Фізичні особи можуть інвестувати у всі види (відкриті, інтервальні, закриті) корпоративні (КІФ) і пайові (ПІФ) інвестиційні фонди диверсифікованого виду, а також у недиверсифіковані корпоративні фонди.

На відміну від валютних заощаджень та банківських внесків, інвестиції на фондовому ринку можуть принести великий дохід, але при цьому необхідно пам'ятати, що інвестиції на фондовому ринку є ризикованими, тому що рівень доходності прямо пов'язаний з рівнем ризику. Фізичні особи (індивідуальні інвестори) використовують свої заощадження для купівлі цінних паперів з метою отримання додаткових доходів і виступають у ролі постачальника капіталу на ринок цінних паперів.

При самостійному інвестуванні коштів у цінні папери необхідно володіти значним обсягом інформації та вміти її аналізувати (здійснювати аналіз макроекономічних даних, фінансових показників компаній-емітентів, проводити технічний аналіз тощо). Більшість людей не мають достатньо часу, технічних можливостей і професійних знань для управління власними коштами.

Щоб зробити інвестування на фондовому ринку доступним, легким і дешевшим, компанії з управління активами пропонують громадянам вкладати гроші у інвестиційні фонди, якими вони управляють.

Компанії з управління активами (КУА) виступають у ролі професійних учасників фондового ринку, які створюють різні за своїми характеристиками інвестиційні фонди – інститути спільного інвестування (ІСІ), що залучають грошові кошти дрібних інвесторів, за рахунок яких формують портфель із різних інструментів фондового та грошового ринків, таких, як цінні папери інших емітентів, корпоративні права тощо.

Розвиток спільного інвестування України розпочався з моменту прийняття Закону України "Про інститути спільного інвестування (пайові та корпоративні інвестиційні фонди)" у 2001 році [7]. Зазначений Закон дозволив створити надійні механізми вкладення населенням та юридичними особами коштів на умовах спільного інвестування в економіку України. Ще 2 роки знадобилося для того, щоб спільними зусиллями Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку разом з Українською асоціацією інвестиційного бізнесу підготувати нормативно-правову базу для регулювання діяльності КУА та ІСІ. Перші КУА, створені відповідно до Закону України про ІСІ, розпочали свою діяльність лише на початку 2003 року.

Станом на 31 грудня 2007 року в Україні було зареєстровано 834 інвестиційних фонди (табл. 2).

З них близько 150 інвестиційних фондів працюють з фізичними особами.

Інвестиційні фонди відрізняються між собою. Кожний з них розрахований на свого інвестора. Існує декілька параметрів при виборі інвестором інвестиційного фонду – сума інвестування, інвестиційний горизонт (час, на який інвестор згоден віддати свої гроші працювати), інвестиційна стратегія фонду та інвестиційний темперамент інвестора. Основне, що необхідно враховувати при виборі фонду, – співвідношення прийнятної ризику до очікуваної доходності.

Таблиця 2. Типологічна структура інвестиційних фондів в Україні

Тип інституту спільного інвестування	Кількість, шт.
Відкриті ІСІ	27
Інтервальні ІСІ	35
Закриті диверсифіковані	4
Закриті пайові недиверсифіковані (невенчурні)	30
Закриті корпоративні недиверсифіковані (невенчурні)	88
Венчурні пайові	603
Венчурні корпоративні	47

За даними ІК "Kinto" (www.kinto.com)

Відповідно до інвестиційної стратегії інвестиційні фонди можуть бути:

- ✓ ризикованими (фонди акцій);
- ✓ консервативними (фонди облигацій);
- ✓ збалансованими (змішані за структурою активів).

За своєю природою фонди акцій найбільш ризиковані, але й потенційно найбільш доходні. На противагу їм фонди облигацій найменш ризиковані і, відповідно, найменш доходні. Як правило, доходність фондів облигацій ледь перевищує банківський депозит. У збалансованих фондах ризики врівноважені, а доходність перевищує доходність консервативних фондів.

Інвестиційні фонди не передбачають отримання доходу у вигляді фіксованого відсотка, як за банківським депозитом. Реалізувати свій дохід інвестор може лише при продажу належних йому акцій або інвестиційних сертифікатів (ІС). Якщо цінні папери інвестор продає самому фонду або компанії з управління активами, то ціна формується виходячи з вартості акції або ІС фонду на момент продажу.

Для того, щоб дізнатись вартість однієї акції або ІС фонду (Q_{ia}), треба вартість чистих активів фонду (Q_{na}) поділити на кількість акцій або ІС фонду (n_a), що знаходяться у обігу.

$$Q_{ia} = Q_{na} / n_a$$

Вартість чистих активів фонду – це активи фонду – A_F (майно, яким володіє фонд – цінні папери, депозити, грошові кошти тощо) мінус зобов'язання фонду перед третіми особами – L_F (нарахована, але не сплачена винагорода КУА, торговця цінними паперами; ще не сплачені кошти за прийняті до активів фонду цінні папери тощо).

$$Q_{na} = A_F - L_F$$

Отже, якщо при незмінній кількості акцій (ІС) фонду ринкова вартість цінних паперів або іншого майна у портфелі фонду зростає, то зростає і вартість акцій (ІС) фонду, і навпаки, якщо ринкова вартість цінних паперів або іншого майна у портфелі фонду зменшується, то зменшується і вартість акцій (ІС) фонду.

Цінні папери закритих та інтервальних інститутів спільного інвестування можна також продати третій особі. У такому випадку ціна буде визначатися за згодою покупця і продавця.

Компанія з управління активами не має права надавати будь-які гарантії щодо майбутньої доходності.

Таким чином, надмірна диверсифікація може спричинити негативний ефект через ускладнення здійснення якісного портфельного управління: залучення до портфеля недостатньо надійних, дохідних, ліквідних цінних паперів; зростання витрат і втрат, пов'язаних із додатковим пошуком прийнятних для диверсифікації цінних паперів (витрати на моніторинг, попередній аналіз, оцінювання наслідків тощо); зростання питомих операційних витрат під час придбання дрібних партій цінних паперів, тощо.

Витрати на управління надмірно диверсифікованим портфелем не дадуть очікуваного результату, оскільки доходність такого портфеля навряд чи зростатиме випереджальними темпами порівняно зі значними додатковими витратами через надмірну диверсифікацію.

Все це дозволяє зробити висновок про виключно важливу роль інструменту диверсифікації як одного з найбільш дієвих способів забезпечення процесу інвестування з мінімізацією економічного ризику.

1. Ботте В.А. Управление портфелем – К., Киевский институт инвестиционного менеджмента // "Наша справа" № 19 2002.
2. Ватаманюк З.Г., Кушнір Т.М. Развитие институционального инвестирования в Украине // <http://books.efaculty.kiev.ua>
3. Кульчицька Р.Б. Мотиви і фактори формування заощаджень домашніми господарствами // Фінанси України. – 1998. – №11. – с. 28.
4. Пересада А.А. Портфельне інвестування / А.А. Пересада, О.Г. Шевченко, Ю.М. Коваленко, С.В. Урванцева. – К.: КНЕУ, 2004. – 408 с.
5. Терещенко О.О. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання / Навч. посібник. – К.: КНЕУ, 2003. – 554 с.
6. Циганова Н.В., Шпанко А.С. Потенціал розвитку отечественного рынка совместного инвестирования // <http://books.efaculty.kiev.ua>
7. Закон України "Про інститути спільного інвестування (пайові і корпоративні інвестиційні фонди)". N 2299-III- ВР від 15.03.2001.
8. Положення "Положення про склад та структуру активів інституту спільного інвестування". Затверджено рішенням ДКЦПФР N 12 від 11.01.2002.
9. Шелудько В.М. Фінансовий ринок: Підручник. – К.: Знання, 2008. – С. 229.
10. www.finance.ua – фінансово-економічний портал www.kinto.com – фінансово-економічний портал

Надійшла до редколегії 18.09.2009

М. Боровікова, асист.

ЕВОЛЮЦІЯ ФОРМУВАННЯ МЕТОДОЛОГІЧНИХ ПІДХОДІВ ДО РЕГУЛЮВАННЯ БАНКІВСЬКОГО КАПІТАЛУ У МІЖНАРОДНІЙ ПРАКТИЦІ

Дослідження зосереджено на побудові хронології подій щодо міжнародної практики розробки та застосування методологічних положень з регулювання банківського капіталу.

Investigation is concentrated on the creation of the chronology concerning international practice of the development and implementation of the methodological approaches concerning bank capital regulation.

За умови вільного переміщення капіталу між країнами абсолютно природним є бажання інвестора вкласти свої кошти у ту країну, де за умов однакової відносності доходності до його інвестицій висувають якомога менше вимог. У зв'язку з цим почали створюватися міжнародні банківські групи. Їх метою були спроби досягти так званого "регулятивного арбітражу", тобто скоритися

статися відмінностями у практиці регулювання банківської діяльності у різних країнах світу задля зменшення необхідного рівня капіталу.

Метою статті є аналіз та систематизація напрацьованих Базельського комітету щодо методологічних підходів до регулювання банківського капіталу з початку його заснування у 1974 році та по теперішній час.